

Studieplan for kristendomskunnskap

GRUNNFAG

=====

- I. Grunnfagets omfang.
  - II. Pensum.
    - A. Det nye og Det gamle testamente.
    - B. Troslære med etikk.
    - C. Kirkehistorie med konfesjonskunnskap.
    - D. Religionshistorie med filosofi.
    - E. Religionspedagogikk.
    - F. Kristendomsmetodikk.
  - III. Litteratur.
  - IV. Eksamen.
    - A. Skriftlig eksamen.
    - B. Muntlig eksamen.
    - C. Evaluering.
- Div. henvisninger.

I. Grunnfagets omfang.

Grunnfagsstudiet i kristendomskunnskap omfatter følgende disipliner: Bibelen eller Det gamle og Det nye testamente, troslære og etikk, kirkehistorie med konfesjonskunnskap, religionshistorie med filosofi, dertil religionspedagogikk og kristendomsmetodikk.

Undervisningen dekker i løpet av 2 semestre vesentlige deler av pensum. Undervisningen er obligatorisk, og det er en forutsetning at studentene møter forberedt. Ved seminar og andre øvelser er studenttallet begrenset. Fravær fra den obligatoriske undervisningen må ikke overstige 10% av timetallet.

II. Pensum

A. Ved prøven i Det gamle og Det nye testamente kreves

1. inngående kjennskap til følgende tekster:

Det gamle testamente

Historiske bøker:

1. Mos. 1-3; 12, 1-9; 15, 1-7; 17, 1-12
2. Mos. 3, 1-17; 19, 1-20; 21
3. Mos. 16; 5. Mos. 32; Josva 24
Dom. 2; 1. Kong. 8; 2. Kong. 17

Profetiske bøker:

Amos 7
Jes. 1; 5; 6; 9, 2-7
Jer. 1
Dt. Jes. 52, 13-53, 12

Poetiske bøker:

Salme 8; 32; 46; 51; 73; 103; 110; 139, 1-18

Det nye testamente

Evangeliene:

Matt.: 3, 13-4, 11; 5-7; 8, 1-13; 23-27; 9, 1-8.
18-26; 35-38; 10; 11, 25-30; 12, 1-8; 38-50; 13;
14, 13-33; 15, 1-28; 16, 13-kap. 18; 19, 13-30; 20;
21, 1-17; 22; 24, 37-51; 25; 26, 17-29; 27, 27-54; 28.

Luk.: 1, 26-38; 2, 1-21.

Brevene:

Rom.: 1, 1-17; 3, 21-4, 8; 6, 1-14; 8; 12; 13.

1. Kor.: 11, 23-30; 10, 16-17; 13; 15, 1-28.

2. Kor.: 5, 10-21.

Ef.: 4, 7-16; 5, 25-33.

Fil.: 2, 5-11.

Tit.: 3, 3-7.

2. Kjennskap til hovedtrekkene i følgende tekster:

Det gamle testamente

Tekstene i "Utvalg av Det gamle testamente", Oslo 1966, ca. 350 sider. (Det som utelates er: Jobs bok; Salme 4; 14; 16; 25; 27; 31; 33; 34; 43; 50; 62; 65; 71; 77; 95; 96; 100; 117; 137; 145; 148; 150; Ordspråkene; Forkynneren; Høysangen; Jesaja 19-35; 57-65; Ezekiel; Mika; Haggai; Sakarja).

Det nye testamente

Matteusevangeliet

Luk.: 1-2; 10,25-42; 12,13-21; 15; 16; 18,1-14; 19,1-10;
21,1-4; 24,13-35.

Joh.: 1,35-51; 2,1-12; 3,1-21; 4,4-42; 9,1-41; 10,1-21; 11;
13,1-20; 20,19-31; 21.

Apostlernes gjerninger

Romerbrevet

1. Peters brev

Johs. Åpb.: 3; 7; 21.

3. kjennskap til gt- og nt-lig bibelteologi:

de bibelske hovedbegreper og skriftenes saklig-teologiske struktur og sammenheng.

4. oversiktsmessig kjennskap til innholdet i alle bibelske skrifter.

5. oversikt over Det gamle og Det nye testaments litteratur-, tekst- og kanonhistorie.

6. oversikt over Israels historie, nt-lig tidshistorie og Palestinas geografi.

B. Ved prøven i tros lære og etikk kreves innsikt i

1. tros lære

2. etikk

3. kristendommens forhold til kulturlivet og til ledende åndsstrømninger i vår tid.

C. Ved prøven i kirkehistorie med konfesjonskunnskap kreves

1. kortfattet oversikt over den alminnelige kirkehistorie

2. kjennskap til hovedtrekkene i norsk kirke- og misjonshistorie

3. inngående kjennskap til følgende epoker fra den alm. kirkehistorie:

oldkirken, reformasjonstiden, den nyeste tid (etter 1800).

fra norsk kirkehistorie:

kristendommens innføring, reformasjonen, 1800-tallet, samt den nyere tid.

4. kjennskap til karakteristiske trekk ved de viktigste ikke-lutherske trossamfunn.

D. Ved prøven i religionshistorie med filosofi kreves

1. kjennskap til religionsfenomenologien

2. oversikt over religionshistorien

3. orientering i platonismen, nyplatonismen og stoisismen

E. Ved prøven i religionspedagogikk kreves

Kjennskap til de vesentlige momenter ved kristen oppdragelse og undervisning og til de problemer som knytter seg til møtet mellom kristen oppdragelse og allmenn pedagogikk.

F. Ved prøven i kristendomsmetodikk kreves

1. kjennskap til de teologiske og pedagogiske forutsetninger for valg av undervisningsmetoder i kristendomsfaget.
2. innsikt i hvorledes teologisk forståelse av bibeltekster og andre emner kan bli overført til elever på forskjellige alders- trinn og med ulike forutsetninger.

III. Litteratur

A. Litteratur til studiet av Det gamle og Det nye testamente

1. Til det inngående tekststudium

Det gamle testamente

1.Mos.: G.v. Rad: Das erste Buch Mose (ATD) Gött. 1967
(engelsk utgave 1963).
A.J. Bjørndalen m.fl.: Første Mosebok (arbeidstittel) 1969).
√H.W. Wolff: Hvor kommer mennesket fra? Prismet 1962.

2.Mos.: M. Noth: Das zweite Buch Mose, (ATD) Gött. 1965.
-I.P. Seierstad og Aa. Dale: De ti bud, Oslo 1966.
N. Helgesen: Studiemateriell til arbeidet med de historiske tekster (En første innføring, under forb., 1969, stensilert).

3.Mos.: M. Noth: Das dritte Buch Mose (ATD), Gött., 1962.

5.Mos.: G.v.Rad: Das fünfte Buch Mose (ATD), Gött. 1964.

Josva og Dom.: H.W. Hertzberg: Die Bücher Josua, Richter... (ATD), Gött. 1954.

1. og 2.

Kong.: kfr. forelesninger og evt. studiemateriell

Amos: A. Weiser: Das Buch der zwölf kleinen Propheten I (ATD), Gött. 1956.
√A.S. Kapelrud: Profetene i Det gamle Israel og Juda, Oslo 1966. (Gjelder også alle de nedenfor nevnte profettekster).
N. Helgesen: Studiemateriell til arbeidet med de profetiske tekster, 1969 (stensilert). (Gjelder også alle de nedenfor nevnte profettekster).

Jes.: O. Kaiser: Der Prophet Jesaja/Kap. 1-12 (ATD), Gött., 1963.

Jer.: A. Weiser: Das Buch des Propheten Jeremia, Kap. 1-25, 14 (ATD), Gött., 1956.
C. Westermann: Jeremia. Stuttg. 1967.

Dt. Jes.: C. Westermann: Das Buch Jesaja/Kap. 40-66. (ATD), Gött. 1966.
A.S. Kapelrud: Et folk på hjemferd, Oslo 1966.

Salmene: A. Weiser: Die Psalmen (ATD), Gøtt., 1955.
C. Westermann: Der Psalter, Stuttg. 1967.
N. Helgesen: Studiemateriell til arbeidet med salmene
(En første innføring, under forb., 1969, stensilert)

Utfyllende litteratur:

H.H. Rowley: The Faith of Israel, Lond., 1961.
H. Ringgren: Israels religion, Lund 1965.
Black-Rowley (ed.): A. Companion to the Bible,
Edinb. 1963.

Det nye testamente

Matt.: J. Schniewind: Das Evangelium nach Matthäus (NTD),
Gøtt. 1956.
N.A. Dahl: Matteus-evangeliet I-II, (stensilert)
F.V. Filson: St. Matthew, Lond. 1960.
A.M. Hunter: Design for Life, Lond. 1962 (Matt.5-7)

Luk.: K.H. Rengstorff: Das Evangelium nach Lukas (NTD), Gøtt. 1966.
E.H. Ellis: St. Luke, Lond. 1966.

Rom.: A. Nygren: Pauli brev til romarna, Sth. 1944.
P. Althaus: Der Brief an die Römer, Gøtt. 1954.
C.H. Dodd: The Epistle of Paul to the Romans,
Lond. 1959.

1. og 2.

Kor.: H. Odeberg: Pauli brev til korintierna, Sth. 1944.
E. Danbolt: Første korintierbrev i lys av misjonen,
Stav. 1956.

Ef.: O. Linton: Pauli mindre brev, Sth. 1964. (Gjelder også
de flg. brev).
N.A. Dahl: Et kall. Bibelstudium over Efeserbrevet,
Oslo 1966.

Fil.: Til medarbeidere for evangeliet. En tolkning av Paulus'
brev om gleden (Fil.brevet), Oslo 1950.

Tit.: O. Linton, se ovenfor.

Utfyllende litteratur

M. Dibelius - W.G. Kümmel: Jesus, Berlin 1966.
A.M. Hunter: The Work and Words of Jesus, London 1950.
M. Dibelius - W.G. Kümmel: Paulus, Berlin 1956.
N. Tägt: Den stora aposteln, Sth. 1968.

2. Til studiet av hovedtrekk

Det gamle testamente

-Generelt henvises til forelesninger og seminar.

De historiske bøker:

A.J. Bjørndalen m.fl.: Første Mosebok (arbeidstitel, 1969)
(De innledende avsnitt til hver av bokens hoveddeler).
A. Richardson: Genesis 1-11, Lond. 1963. (De innledende
avsnitt).
N. Helgesen: Studiemateriell (utarbeidet med sikte på studiet
av hovedtrekk. Et første utkast 1968, stensilert). (Stoff
mangler til 1.Mos.1-11, det er ufullstendig til 2.-5. Mos.)

De profetiske bøker:

N. Helgesen: Studiemateriell (utarbeidet med sikte på studiet av hovedtrekk i de profetiske bøker) 1968 (stensilert).

De poetiske bøker:

Salmene: N. Helgesen: Studiemateriell (utarbeidet med sikte på studiet av hovedtrekk i salmene) 1968 (stensilert)

Det nye testamente

Generelt henvises til forelesninger og seminar

Matt.: N. Helgesen: Studiemateriell (utarbeidet med sikte på studiet av hovedtrekk i Matt. Et første utkast) 1968 (stensilert).

Luk.: N. Helgesen - L. Østnor. Studiemateriell.
(Et utkast foreligger våren 1969,stensilert).

Joh.: A. Richardson: The Gospel according to Saint John, Lond. 1959.
-N. Helgesen: Studiemateriell, 1968 (stensilert)

Ap.gj.: G.E. Ladd: The Young Church, Lond. 1964.
N. Helgesen: Studiemateriell, 1968 (stensilert).

Rom.: E. Best: The Letter of Paul to the Romans, Cambr. 1967.
N. Helgesen: Studiemateriell, 1968 (stensilert)

1.Pet.: Se ovenfor til Luk.

Johs.

Åp.: Se ovenfor til Luk.

3. Til det bibelteologiske studium

De bibelske hovedbegreper: ✓ E. Thestrup Pedersen: Bibel-
håndbok, Oslo 1966.

Saklig-teologisk struktur og sammenheng: Cfr. ovenfor anførte
"Studiemateriell!"

4. Til det oversiktsmessige kjennskap til innholdet i de bibelske skrifter

H.H. Rowley: The Growth of the Old Testament, Lond. 1964.
E. Beijer: Nya testamentet, Sth. 1964.
Bibelen med noter. Ved P. Helweg-Larsen m.fl., Kbh. 1950.

5. Til oversikt over litteratur-, tekst-, og kanonhistorien:

H.H. Rowely: Se ovenfor.
E. Beijer: Se ovenfor.

6. Til oversikt over Israels historie, nt-lig tidshistorie og Palestinas geografi:

- A.S. Kapelrud: Israel, Oslo 1963.
E. Beijer: Det helige landet på Jesu tid, Sth. 1964.
Oxford Bible Atlas, Lond. 1962.
H.H. Rowley (red.): Bibelatlas, Sth. 1966.

Utfyllende litteratur til pkt. 2-6

- C. Westermann: Tausend Jahr und ein Tag, Stuttg. 1965.
" " : Abriss der Bibelkunde, Stuttg. 1966.
J. Johnsted: Forklaringer til Det nye testamente, Oslo 1968.
Bo Reicke: Tro och liv i den kristne urförsamlingen, Sth. 1958.
Fr. Kenyon: Bibelen. Håndskrifter, funn og forskning, Oslo 1951.
A.M. Hunter: Slik er Det nye testamente, Oslo 1965.
E. Bider: De nytestamentlige skrifternas innhåll, Sth. 1965.
E.W. Heaton: Daglig liv i det gamle Israel, Oslo 1958.
A.C. Bouquet: Daglig liv på Jesu tid, Oslo 1957.

Utfyllende litteratur til emnet : Bibelsyn og bibelforståelse i forb. m. det obligatoriske kurs i hermenevtikk

- A. Richardson: Bibeln i vetenskapens tidsålder, Sth. 1965.
En bok om Bibeln, Lund 1947.
H. Riesenfeld: Att tolka Bibeln, Sth. 1967.
R. Bultmann: Mytologi og bibelforståelse, Oslo 1968.
O. Øystese (red.): Bibelsyn og bibelgranskning, Stav. 1966.
Orientering om Bibeln. En bok av svenska exegeter, Sth. 1964.
Div. artikler i tidsskriftet Kirke og Kultur, . 1959-60.

Bibeloversettelser og oppslagsbøker:

- * √ Bibelen (aut. norsk oversettelse).
√ Utvalg av Det gamle testamente, oversettelse av 1966.
Det nye testamente oversatt for ungdom, Oslo 1961.
Nya testamentet på vår tids språk I-II, Sth. 1964-65.
Die Bibel nach der Übersetzung Martin Luthers, Rev. Ausg., Stuttg. 1964.
The Revised Standard Version of the Holy Bible (amerik) 1952.
The New English Bible, The New Testament, Oxf. 1961.
Evangelierne synoptisk sammenstillede , af Iver K. Madsen, Kbh. 1963.
Det gamle testamente, oversatt aversatt av Michelet, Mowinckel og Messel, Oslo (Vitensk. overs. med innledn. og noter).
√ Bibelordbok (på bokmål av K.G. - på nynorsk av Lehmann.)
Gøsta Lindeskog: Handbok i bibelkunnskap, Sth. 1959.
Illustrert Religionsleksikon I-III, Kbh. 1949-50.
Munksgaards Bibelleksikon, Kbh. 1964.
Svenskt Bibliskt Uppslagsverk I-II, Sth. 1963-64.
A. Richardson: A Theological Word Book of the Bible, London 1950.

B. Litteratur til studiet av tros lære og etikk

1. Tros lære

- ✓ R. Arendt: Tænkning og tro, Kbh. 1967, eller
R. Prenter: Kirkens tro, Stav. 1967.

Utfyllende litteratur

- J. Larsen: Lad oss bekende den kristne tro, Kbh. 1959.
P. Lønning: Hva er kristendom, Oslo 1964.
R. Prenter: Protestantismen i vår tid, Oslo 1960.
Bj. Skard: Inkarnasjonen, Oslo 1951.
C.Fr. Wisløff: Jeg vet på hvem jeg tror, Oslo 1965.

2. Etikk

- J.B. Hygen: Elementær etikk, Oslo 1963.
J. Nome: Om det almene og det særegne i kristent moral-
grunnlag, i Grunn og norm for kristen moral, Oslo 1965.
R. Arendt: Tænkning og tro, kap. XXII - XXV.

Utfyllende litteratur

- T. Aukrust: Mennesket i samfunnet I-II, Oslo 1965-66.
P. Lønning: Respekt for..., Oslo 1965.
S. Opdahl: Hvordan bør jeg leve, Oslo 1962.

3. Kristendommens forhold til kulturlivet

- R. Arendt: Tænkning og tro, kap. I-VII.
H.A. Hodges: Christianity and the modern World View,
London 1962.

Utfyllende litteratur

- J. Nome: Kampen om mennesket, Oslo 1955.
E.A. Wyller: Fra tankens og troens møtested, Oslo 1968.
I. Hedenius: Tro och vetande, Sth. 1952.

C. Litteratur til studiet av kirkehistorie med konfesjonskunnskap

1. Den alm. kirkehistorie

- ✓ L. Bergmann: Kirkehistorie I-III (utv. avsnitt av almen og
nordisk kirkehistorie, nemlig):

Bd. I, 9. utg. Kbh. 1965 s. 59-94; 100-105; 109-124; 126-135;
136-147; 156-163; 166-174; 177-187; 191-197; 228-238;
238-249.

Bd. II, 9. utg. 1966, s. 1-41; 47-67; 71-84; 85-87; 94-99; 109-
127; 132-136; 149-169; 171-176; 182-184; 185-192; 197-206;

Bd. III, 8. utg. 1961, s. 1-43; 57-68; 75-87; 96-104; 128-136.

Samlet sidetall: 350.

2. Norsk og nordisk kirkehistorie

Cfr. forelesninger.

H. Seip: Den norske kirkes høymesse, Oslo 1953.

Febru? Høymessen i går og i dag

3. Utvalgte epoker av kirkehistorien

Se ovenfor pkt. 1 og 2.

4. Konfesjonskunnskap

✓ Lundquist - Skydsgeard (red.): Kristenhedens kirkesamfund, Kbh. 1964.

Utfyllende litteratur

C.Fr. Wisløff og A. Aarflot: Norsk Kirkehistorie I-II, Oslo 1966-67.

B. Häggelund: Teologins historia, Lund 1966.

O. Uglem: Norsk misjon gjennom 200 år, Oslo 1966.

S. Neill: A History of Christian Missions. Penguin Books, 1964.

E. Molland: Konfesjonskunnskap, Oslo 1961.

D. Litteratur til studiet av religionshistorie med filosofi:

1. Religionsfenomenologi

S. Holm: Religionshistoriske Grundbegreper, Kbh. 1949, eller

✓ G. van der Leeuw: Mennesket og mysteriet, Oslo 1966 (i utvalg).

Utfyllende litteratur

B. Birkeli: Religionshistorie. Form ære, Oslo 1948.

G. Widengren: Religionens värld, Sth. 1953.

S. Mowinckel: Religion og kultur, Oslo 1950.

2. Religionshistorie

H. Ludin Jansen: Fremmede religioner, Oslo 1966 eller

G. Parrinder: Verdens levende religioner, Oslo 1967, eller

E.W. Nielsen: De store verdensreligioner, Oslo 1963.

Utfyllende litteratur

J. Aagaard og S. Kohler (red.): Verdens religioner, Kbh. 1966.

Religionshistoriske tekster: C.M. Edsman (red.): Religionshistoriske urkunder, Sth. 1957.

3. Filosofi

Vestens Tenkere I, Oslo 1962, avsnittene om Platon, Plotin og Mark Aurel.

E. Litteratur til studiet av religionspedagogikk

✓ B. Hareide: Det gjelder barnet, Oslo 1954.

Religionspedagogiske tanker (artikkelsamling), Oslo 1968,

flg. utvalg: 2 artikler av H. Kittel, 1 artikkel av H.J. okka.

Utfyllende litteratur

I. Asheim: Familiens ansvar for den kristne oppdragelse, Oslo 1957.

Aa. Dale - T. Harbo: Skolens formål i skolens hverdag, Oslo 1961.

B. Hareide: Pedagogikk og evangelium, Oslo 1955.

K.E. Bugge: Theologi og Pedagogik historisk belyst, Kbh. 1961.

F. Litteratur til studiet av kristendomsmetodikk

Aa. Dale: Metodikk for kristendomsfaget i den 9-årige skole, Oslo 1966, eller
G. Jensen: Kristendomsundervisningen i folkeskolen, Synspunkter og overvejelser, Kbh. 1968, supplert med Aa. Dale (cfr. ovenfor) når det gjelder den metodiske vurdering av de enkelte stoffområder.
Planene for kristendoms-kunnskap i henholdsvis folkeskolen, og Den høyere skole, den 9-årige skole og gymnasiet.

Utfyllende litteratur

Aa. Dale: Håndbok i bibellesning for åttende skoleår, Oslo 1969.
Kristendomsfaget i barneskolen. En studieplan, Oslo 1965.
Læreplan for kristendoms-kunnskap i barneskolen (IKO-planen), Oslo 1964.
V. Møller: Kristendomsundervisningen i den høyere skolen. Veiledning for læreren, Oslo 1956.
Aa. Nørfelt: Børnenes Bibelhistorie, Lærerens Bog, Kbh. 1958.
Gert, Otto: Håndbog i Religionsundervisning, Kbh. 1968.

IV. Eksamen

A. Skriftlig eksamen

Skr. eksamen består av 2 prøver, hver på 8 timer.

1. dag gis det en eller to oppgaver med emne fra bibelstudiet.
2. eksamensdag skal det gis kortere svar på flere spørsmål fra de andre disiplinene.

Hjelpemidler:

Bibelen (den vanlige kirkebibel på bokmål og nynorsk).
Bibelordbok (på bokmål av K.G. og nynorsk av Lehmann).
Det nye testamente oversatt for ungdom (utgave uten fotnoter og Tillegg).
Utvalg av Det gamle testamente. Oversettelse av 1966. (Utgave uten innledning til de forskj. gt-lige bøker, videre uten fotnoter og Tidstavle).
Evangelierne synoptisk sammenstillende, af Iver K. Madsen, Kbh. 1963. (Utgave uten Ordforklaring, Liste over autoriserte prekente-kster, Navne- og sagregister).

-- De studenter som behersker gresk og hebraisk, kan nytte de samme hjelpemidler som nyttes ved teologisk embetseksamen.

B. Muntlig eksamen

Mntl. eksamen avholdes etter den skr. sensur. Kandidatene kan bli prøvet i en eller flere av fagets disiplinene.

C. Evaluering

Etter skr. eksamen gis det en foreløpig karakter. Første og annen dags besvarelse teller likt.
Etter mntl. eksamen fastsettes kandidatens endelige karakter.
Det nyttes samme karaktersystem som ved Det historisk-filosofiske fakultet ved Oslo Universitet.

Div. henvisninger

Det henvises til Reglement om hist.-filos. embetseksamen ved Universitetet i Oslo - (fastsatt ved kongelig resolusjon av 3. mai 1963, særlig §§5-6 og 9-13),

Reglement for teol. embetseksamen ved Det teologiske Menighetsfakultet - (fastsatt ved kongelig resolusjon av 13. febr. 1959, cfr. kgl. res. av 31. august 1962),

Regler for kandidater ved de skriftlige prøver ved teol. embetseksamen ved Menighetsfakultetet, vedtatt i Menighetsfakultetets professorråd 2. april 1964.